

Fără a restrânge generalitatea, putem presupune că $\beta_r > \gamma_r$. Atunci

$$\begin{aligned} (\beta_r - \gamma_r)a_r &\geq a_r > \alpha(a_1 + \dots + a_{r-1}) > \gamma_1 a_1 + \dots + \gamma_{r-1} a_{r-1} \\ &\geq (\gamma_1 - \beta_1)a_1 + \dots + (\gamma_{r-1} - \beta_{r-1})a_{r-1}, \end{aligned}$$

și prin urmare $f(m) > f(n)$.

Subiectul 4. (a) Dacă există o soluție rațională x , atunci $x = n + \{x\}$, $\{x\} = \frac{p}{q}$, $0 < p < q$, $n, p, q \in \mathbb{Z}$, cu p și q prime între ele, și $x\{x\} = k + \alpha$, $k \in \mathbb{Z}$, deci

$$\alpha = \left(n + \frac{p}{q}\right)\frac{p}{q} - k = \left(\frac{p}{q}\right)^2 + \frac{np - kq}{q}, m = np - kq.$$

Pe de altă parte, pentru $\alpha = \left(\frac{p}{q}\right)^2 + \frac{m}{q}$, dat fiind că p și q sunt prime între ele, există o scriere $1 = ap - bq$, cu $a, b \in \mathbb{Z}$; atunci

$$\alpha = \frac{p^2 + mq(ap - bq)}{q^2} = \left(ma + \frac{p}{q}\right)\frac{p}{q} - mb$$

și putem lua $x = ma + \frac{p}{q}$.

(b) Să arătăm că $\alpha = \frac{2004}{2005^2}$ este de forma cerută: avem $2004 \equiv -1 \pmod{2005}$, dar $-1 \equiv 2^2 \pmod{5}$ și $-1 \equiv 20^2 \pmod{401}$, deci $(2 \cdot 401 + 20)^2 = 822^2 \equiv -1 \pmod{2005}$. Un calcul direct arată că $822^2 = 337 \cdot 2005 - 1$, deci $2004 = 822^2 - 336 \cdot 2005$, și deci $\alpha = \left(\frac{822}{2005}\right)^2 - \frac{336}{2005}$, de unde obținem soluția $x = 336 \cdot 822 + \frac{822}{2005}$.

CLASA A XI-A

Subiectul 1. Dacă $\det(A) = a \in \mathbb{Q}$ și $X \in \mathcal{M}_n(\mathbb{Q})$ cu $X^k = A$, atunci $(\det(X))^k = a$, de unde $\sqrt[k]{a} \in \mathbb{Q}$. Cum k ia o infinitate de valori, rezultă $a \in \{0, 1, -1\}$.

$$\text{Alegem } A_r = \begin{pmatrix} 1 & r & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 1 \end{pmatrix}. \text{ Pentru } X_{r,k} = \begin{pmatrix} 1 & \frac{r}{k} & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 1 \end{pmatrix},$$

avem $X_{r,k}^k = A_r$, deci A_r este radicală pentru orice $r \in \mathbb{Q}$.

(b) Considerăm $B_r = \begin{pmatrix} 0 & \dots & 0 & r \\ 0 & \dots & 0 & 0 \\ \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & \dots & 0 & 0 \end{pmatrix}$ cu $r \in \mathbb{Q}^*$.

Dacă $X^k = B_r$, atunci $X^{2k} = O_n$, de unde rezultă $X^n = O_n$ și $k < n$. Deci, ecuația $X^k = B_r$ poate avea soluții doar pentru $k < n$, de unde rezultă că B_r nu este radicală pentru orice $r \in \mathbb{Q}^*$.

Fie $C = \begin{pmatrix} r_1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & r_2 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & r_n \end{pmatrix}$ cu $r_1, r_2, \dots, r_n$ raționale distincte și cu pro-

dusul 1. Dacă $X^k = C$ atunci $CX = XC$, de unde $X = \begin{pmatrix} x_1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & x_2 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & x_n \end{pmatrix}$.

Rezultă $x_1^k = r_1, \dots, x_n^k = r_n$, ceea ce este posibil doar pentru un număr finit de valori ale lui k .

Subiectul 2. (a) Presupunem, prin reducere la absurd, că există $a \in (0, 1)$ astfel încât funcția f_a să fie nesurjectivă. Atunci există $y_0 \in (0, 1)$ astfel încât $f(x) \neq y_0, \forall x \in (a, 1)$.

Dar funcția continuă f are proprietatea lui Darboux pe intervalul $(a, 1)$.

Rezultă:

1. $f(x) < y_0 < 1, \forall x \in (a, 1)$

sau

2. $f(x) > y_0 > 0, \forall x \in (a, 1)$.

Pe de altă parte, conform teoremei lui Weierstrass, există $x_1, x_2 \in [0, a]$ astfel încât:

$$0 < f(x_1) \leq f(x) \leq f(x_2) < 1, \quad \forall x \in [0, a].$$

Deducem că, în ambele cazuri (1. sau 2.), f nu este surjectivă; contradicție.

(b) Un exemplu de funcție care satisface ipoteza:

$$f(x) = \frac{1}{2} \left(1 + x \sin \frac{1}{1-x} \right), \quad x \in [0, 1).$$

Subiectul 3. (a) $\text{Det}(a_{ij})$ nu depinde de enumerarea $A_1, A_2, \dots, A_m$, deoarece orice altă enumerare a submulțimilor nevide ale mulțimii $\{1, 2, \dots, n\}$ este de forma $A_{\sigma(1)}, A_{\sigma(2)}, \dots, A_{\sigma(m)}$, unde σ este o permutare a mulțimii $\{1, 2, \dots, m\}$, și prin urmare determinantul asociat este $\text{det}(a_{\sigma(i)\sigma(j)}) = \text{det}(a_{ij})$.

(b) Vom considera enumerarea $A_1, A_2, \dots, A_m$ pentru care

$$i = \sum_{a \in A_i} 2^{a-1}, \quad i = 1, 2, \dots, m.$$

Dacă $i + j > m$, atunci $A_i \cap A_j \neq \emptyset$, deci $a_{ij} = 1$; iar dacă $i + j = m$, atunci A_i și A_j sunt complementare, deci $a_{ij} = 0$. Prin urmare, determinantul este de forma

$$\Delta = \begin{vmatrix} * & * & \cdots & * & 0 & 1 \\ * & * & \cdots & 0 & 1 & 1 \\ \vdots & \vdots & & \vdots & \vdots & \vdots \\ * & 0 & \cdots & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & \cdots & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & \cdots & 1 & 1 & 1 \end{vmatrix}.$$

Scăzând ultima linie din fiecare dintre liniile precedente, determinantul devine

$$\Delta = \begin{vmatrix} * & * & \cdots & * & -1 & 0 \\ * & * & \cdots & -1 & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & & \vdots & \vdots & \vdots \\ * & -1 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ -1 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & \cdots & 1 & 1 & 1 \end{vmatrix} = (-1)^{(m-1)(m-2)/2} = -1.$$

Subiectul 4. (a) Fie $a_1 < a_2 < x < a < a_3$. Din convexitate rezultă

$$\frac{f(a_2) - f(a_1)}{a_2 - a_1} \leq \frac{f(a) - f(x)}{a - x} \leq \frac{f(a_3) - f(a)}{a_3 - a},$$

deci

$$(a - x) \frac{f(a_2) - f(a_1)}{a_2 - a_1} \leq f(a) - f(x) \leq (a - x) \frac{f(a_3) - f(a)}{a_3 - a},$$

de unde $\lim_{\substack{x \rightarrow a \\ x < a}} f(x) = f(a)$. Analog $\lim_{\substack{x \rightarrow a \\ x > a}} f(x) = f(a)$

(b) Ceea ce se cere este echivalent cu faptul că $f(a + x) - f(x) = -x$, ca ecuație în x , admite o soluție unică $g(a)$ pentru orice $a \geq 0$

Să definim $f_a(x) = f(a + x) - f(x)$ pentru $a \geq 0$; f fiind convexă, rezultă că f_a este monoton crescătoare. Considerăm intervalul $[-|f_a(0)|, |f_a(0)|]$ și funcția $f_a + \text{id}$. Atunci

$$f_a(-|f_a(0)|) + (-|f_a(0)|) \leq f_a(0) - |f_a(0)| \leq 0,$$

și

$$f_a(|f_a(0)|) + |f_a(0)| \geq f_a(0) + |f_a(0)| \geq 0.$$

Cum $f_a + \text{id}$ este continuă, ea se anulează în cel puțin un punct x_a .

Soluția va fi unică deoarece dacă presupunem Că $x_1 < x_2$ sunt soluții, avem $0 = f_a(x_1) + x_1 = f_a(x_2) + x_2$, deci $0 \leq f_a(x_2) - f_a(x_1) = x_1 - x_2 < 0$, absurd.

Așadar, soluția unică x_a determină, în mod unic funcția g , cu $g(a) = x + a$.

CLASA A XII-A

Subiectul 1. Notăm $f(1) = a$, $f(i) = b$. Cum $f(z + w) = f(z) + f(w)$, rezultă că pentru orice numere raționale x, y ,

$$f(x) = ax, \quad f(iy) = by$$

și de aici

$$f(x + iy) = f(x) + f(iy) = ax + by, \quad \forall x, y \in \mathbb{Q}.$$

Fie acum $z = x + iy$, cu $x, y \in \mathbb{R}$. Dacă $(x_n)_{n \geq 1}, (y_n)_{n \geq 1} \subset \mathbb{Q}$ sunt șiruri convergente la x , respectiv y , atunci

$$\begin{aligned} |f(x + iy) - f(x_n + iy_n)| &= |f[(x - x_n) + i(y - y_n)]| \\ &\leq \lambda \cdot |(x - x_n) + i(y - y_n)| = \lambda \sqrt{(x - x_n)^2 + (y - y_n)^2}, \end{aligned}$$

deci $\lim_{n \rightarrow \infty} |f(x + iy) - f(x_n + iy_n)| = 0$.

Cum $|f(x + iy) - ax - by| \leq |f(x + iy) - f(x_n + iy_n)| + |a||x - x_n| + |b||y - y_n|$, pentru orice $n \geq 1$, rezultă că

$$f(x + iy) = ax + by \quad \text{pentru orice } x, y \in \mathbb{R}.$$

Dacă $z = x + iy$, atunci

$$f(z) = a \cdot \frac{z + \bar{z}}{2} + b \cdot \frac{z - \bar{z}}{2i} = \left(\frac{a}{2} + \frac{b}{2i}\right)z + \left(\frac{a}{2} - \frac{b}{2i}\right)\bar{z}$$

Subiectul 2. (a) Fie $h \in H \setminus \{e\}$. Există $h_1 \in H$ astfel încât $xhx^{-1} = yh_1y^{-1}$, deci $h = x^{-1}yh_1(x^{-1}y)^{-1} \in H \cap H^{x^{-1}y}$. Din ipoteză rezultă că $x^{-1}y \in H$.

Invers, dacă $h \in H$, atunci $yh_1y^{-1} = x((x^{-1}y)h(x^{-1}y)^{-1})x^{-1} \in H^x$, deci $H^y \subseteq H^x$. Cum $y^{-1}x = (x^{-1}y)^{-1} \in H$, în mod analog rezultă că $H^x \subseteq H^y$.

(b) Fie $x, y \in G$ cu $H^x \neq H^y$ și $z = xhx^{-1} = yh'y^{-1} \in H^x \cap H^y$. Cum $x^{-1}y \in G \setminus H$, rezultă că $h = x^{-1}yh'(x^{-1}y)^{-1} \in H \cap H^{x^{-1}y} = \{e\}$, deci $z = e$. Deci $H^x \cap H^y = \{e\}$.

Fie $\mathcal{H} = \{H^x \mid x \in G\}$ și funcția $f : G \rightarrow \mathcal{H}$, $f(x) = H^x$. Cum $f(x) = f(y)$ dacă și numai dacă $H^x = H^y$, dacă și numai dacă $x^{-1}y \in H$, dacă și numai dacă $y \in xH = \{xh \mid h \in H\}$, rezultă că elementele lui G au, n câte n , aceeași imagine prin f , deci $\mathcal{H}$ are $k = m/n$ elemente.